

საქართველოს მოსახლეობის ეროვნული შემადგენლობა

ხმალაძე მერაბ

ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორი,
თსუ-ის ასოცირებული პროფესორი

მოსახლეობის ეროვნული შემადგენლობის, მისი დინამიკის, მასში მომხდარი სტრუქტურული ძვრების, რეგიონების მოსახლეობის ეროვნული შემადგენლობის ცოდნა საფუძვლად ედება ქვეყნის ეროვნული პოლიტიკის გატარებას. სტატისტიკური ინფორმაცია მოსახლეობის ეროვნული შემადგენლობის შესახებ მიიღება მხოლოდ მოსახლეობის აღწერებით. XIX საუკუნეში რუსეთის კოლონიური პოლიტიკის შედეგად საქართველოში მოხდა მოსახლეობის აქტიური შემოდინება გარედან. შედეგად მნიშვნელოვნად შეიცვალა ქვეყნის ეროვნული შემადგენლობა და ქართველების წილი შემცირდა. მოსახლეობის შემოდინების კოლონიური პოლიტიკა გრძელდებოდა საბჭოთა იმპერიაშიც XX საუკუნის 50-იანი წლებამდე, რის შემდეგ შეიცვალა უკუპროცესით. არაქართველი მოსახლეობის გადინებამ კულმინაციას მიაღწია 1990-იანი წლებიდან. შედეგად მოსახლეობის 2014 წლის აღწერით ქართველების ხვედრი წილმა მიაღწია 84,5 %-ს.

საკვანძო სიტყვები: საქართველოს ეროვნული შემადგენლობა, მოსახლეობის მიგრაცია, დემოგრაფიული ანექსია, ეროვნული უმცირესობები.

არსებული სტატისტიკური წყაროები საქართველოს მოსახლეობის ეროვნული შემადგენლობის შესწავლის საშუალებას გვაძლევს XIX საუკუნიდან დღემდე. განსაკუთრებულ ყურადღებას იმსახურებს 1990 წლების შემდგომი პერიოდი. საქართველოს მოსახლეობის ეროვნული შემადგენლობის შესწავლაში განსაკუთრებული წვლილი შეიტანეს აკადემიკოსმა პაატა გუგუშვილმა, პროფესორებმა აკაკი ანთაძემ, ვახტანგ ჯაოშვილმა, ანზორ თოთაძემ. უნდა აღვნიშნოთ, რომ მოსახლეობის ეროვნული შემადგენლობის აღრიცხვა ხდება მხოლოდ მოსახლეობის აღწერებით. სხვა წლებში მოსახლეობის ეროვნული შემადგენლობა მიიღება მხოლოდ მიახლოებითი გამოთვლებით და შესაბამისად ნაკლებად საიმედოა.

საკმაოდ დეტალური ანალიზი XIX საუკუნის საქართველოს შესახებ, როგორც უკვე აღვნიშნეთ, მოგვცეს ზემოთ აღნიშნულმა მეცნიერებმა. პ.გუგუშვილის გაანგარიშებით 1800 წელს საქართველოს მოსახლეობა შეადგენდა 675 ათასს, რომელთაგან ქართველი იყო 89% [2, გვ.16-17]. XIX საუკუნის მიწურულს 1897, წელს ვ.ჯაოშვილის მიხედვით, საქართველოს მოსახლეობა შეადგენდა 1919 ათასს კაცს, რომელთაგან ქართველი იყო 69,4%, აფხაზი - 2,2%, ოსი - 4,2%, აზერბაიჯანელი - 4,2%, სომეხი - 10,3%, რუსი - 5,3%, დანარჩენი - 1,1% [5, გვ.116].

ყურადსაღებია ის გარემოება, რომ XIX საუკუნეში - „დასავლეთ საქართველოში ისტორიულად ძირითადად ქართველები ცხოვრობდნენ. სხვა ეროვნების წარმომადგენლები აქ მეტად მცირე რაოდენობით ბინადრობდნენ... თბილისის გუბერნიაში 1886 წლის საოჯახო სიების მიხედვით ქართველების წილი 49,1% უდრიდა, ხოლო ქუთაისის გუბერნიაში 89,9%“ [3, გვ.29]. განსაკუთრებით საინტერესოა ქალაქ თბილისის მოსახლეობის ეროვნული შემადგენლობა. 1880 წლისთვის მისმა მოსახლეობამ შეადგინა 86,5 ათასი მცხოვრები, რომელთაგან სომეხი იყო 44,5%, ქართველი - 25,8%, რუსი - 22,9% [12, გვ.1]. ქართველებმა თბილისის მოსახლეობის ნახევარს გადააბიჯა 1959-1960 წლებში.

პ.გუგუშვილისაგან განსხვავებული გამოთვლები აქვთ კ.ანთაძეს და ვ.ჯაოშვილს. კ.ანთაძის გამოთვლებით, საქართველოს მოსახლეობა 1801-1897 წლებში 850-დან გაიზარდა 1867,4 ათასამდე, ხოლო ქართველების წილი 78,8-დან შემცირდა 70,35 %-მდე [1, გვ.88-89]. ვ.ჯაოშვილის შეფასებით, 1800-1897 წლებში საქართველოს მოსახლეობა 784,7 ათასიდან გაიზარდა 1919,4 ათასამდე, ხოლო ქართველების წილი - 79,4-დან შემცირდა 69,4 %-მდე [6, გვ.79, 112]. 1897 წელს რაოდენობით ქართველების შემდეგ მეორე ადგილზე იყვნენ სომეხები. უნდა აღვნიშნოთ, რომ 1800-1897 წლებში აფხაზების წილი რუსეთის იმპერიის ანტიაფხაზური პოლიტიკის (მუსაჯირობის) შედეგად 6,6-დან 2,2 %-მდე შემცირდა [1, გვ.88-89]. აფხაზე მეცნიერებს აღნიშნული ფაქტი როგორც ჩანს, დაავიწყდათ.

ცხადია, რომ XIX საუკუნეში საქართველოს მოსახლეობა რიცხობრივად გაიზარდა, მაგრამ ქართველების წილი ყველა გამოთვლით შემცირდა. ამის მიზეზია შემდეგი: რუსეთის მიერ საქართველოს ანექსიით ქვეყანა შეუდგა მშვიდობიან ცხოვრებას, მისი მოსახლეობა იზრდებოდა, როგორც ბუნებრივი, განსაკუთრებით კი მიგრაციული მატებით. უკანასკნელზე შევრჩენებით შედარებით დეტალურად. ქვეყანა არ ითვლება საბოლოოდ ანექსირებულად, თუ ის ანექსირებული არ არის დემოგრაფიულად. დემოგრაფიული ანექსიის მიზანია მკვიდრი აბორიგენი მოსახლეობის

ხვედრი წილის მაქსიმალურად შემცირება. XIX საუკუნე იყო პერიოდი, როდესაც რუსეთი საქართველოს დემოგრაფიული ანექსიის მიზნით აქ ასახლებდა მოსახლეობას რუსეთიდან, ირანიდან და თურქეთიდან (რუსებს, სომხებს, ბერძნებს, გერმანელებს და ა.შ.). აღნიშნული დემოგრაფიული ექსპანსიის შედეგი იყო XIX საუკუნეში საქართველოს დემოგრაფიული სურათის მკვეთრი შეცვლა. 1832 წლიდან ფიქსირდება საქართველოში მანამდე არ მცხოვრები ეროვნებები: რუსები - 0,05%, ბერძნები - 0,77%, გერმანელები - 0,19% [1, გვ.89].

რუსეთის იმპერია თავიდანვე მიზნად ისახავდა საქართველოში კოლონიური პოლიტიკის გატარებას, რომლის შემადგენელიც იყო დემოგრაფიული ექსპანსია. ამ გზიდან მას ერთხელაც არ გადაუხვევია და იგივე პოლიტიკა საბჭოთა იმპერიამაც არანაკლები მასშტაბით განახორციელა. აგრესიული დემოგრაფიული პოლიტიკის გატარებით რუსეთმა შეცვალა საქართველოში ისტორიულად ჩამოყალიბებული ეთნოსთა რაოდენობრივი ბალანსი, შეაფერხა საქართველოს ბუნებრივ-დემოგრაფიული განვითარება მისთვის სასურველი მომავლის შედეგების გათვალისწინებით. სამართლიანად მიუთითებენ, რომ დღევანდელი საქართველოს სეპარატისტული რეჟიმები, კომპაქტური არაქართული რეგიონების უსაფუძვლო პრეტენზიები ქართული სახელმწიფოს მიმართ შედეგია იმ დემოგრაფიული პოლიტიკისა, რასაც რუსეთი ატარებდა XIX – XX საუკუნეებში, მის მიერ დაპყრობილ საქართველოში. საქართველოში ასახლებდნენ ხალხს რუსეთის იმპერიის ყველა კუთხიდან, თავისუფალ მიწებზე დასახლებაზე კი უარს მხოლოდ უმინანყო ქართველ გლეხებს ეუბნებოდნენ [3, გვ.32].

XIX საუკუნის განმავლობაში ყველაზე მაღალი ზრდის ტემპებით ხასიათდებოდა სომეხი მოსახლეობა, რომელთა რიცხოვნობა 5-ჯერ გაიზარდა, მაშინ როდესაც ქართველების - 1,96-ჯერ.

XIX საუკუნის ბოლო მეოთხედში საქართველოში სომხების ჩამოსახლების პოლიტიკის სულისჩამდგმელი და მარჯვე განმახორციელებელი იყო ივანე ხატისოვი, რომელსაც ამიერკავკასიაში დიდი და გავლენიანი თანამდებობები ეკავა (1865-1875 წლებში - სახელმწიფო ქონებათა და სოფლის მეურნეობის სამმართველოს უფროსი; 1875-1883 წლებში - კავკასიაში მეფის ნაცვალთან საგანგებო მინდობილობათა მოხელე; 1885-1893 წლებში - სახელმწიფო ქონებათა სამმართველოს უფროსი). ხატისოვმა წამოაყენა წინადადება - შავის ზღვისპირეთში რომ პირდაპირ რუსები დავასახლოთ, ჰავას მიუჩვეველნი ციებისგან დაიხოცებიან, ამიტომ ჯერ დავასახლოთ სომხები, რომლებიც აითცისებენ ტერიტორიას და მერე დავასახლოთ რუსები. ხატისოვის არგუმენტმა გაჭრა [1, გვ.110-111].

რუსეთის იმპერიის პოლიტიკისთვის უცხო არ იყო „გათიშე და იბატონეს“ პოლიტიკა. ამიტომ მოსახლეობის 1897 წლის აღწერაში ქართველ მოსახლეობაში გამოყვეს: ქართლები, იმერლები, კახელები, მეგრელები, გურულები, სვანები, რაჭველები, თუშები, ხევსურები, აჭარლები და ა.შ. რუსეთის ამგვარი მიდგომა გააგრძელა საბჭოთა იმპერიამაც. აი რას წერს საბჭოთა კავშირის მოსახლეობის 1959-1970 წლების აღწერების ხელმძღვანელი პ.გ.პოდიჩიხი „საქართველოს სსრ ტერიტორიაზე 1926 წელს ცხოვრობდა 71,4 ათასი აჭარელი, 243 ათასი მეგრელი და 13,2 ათასი სვანი. 1959 წლის აღწერით აღრიცხული იყო მხოლოდ 546 აჭარელი, 11 მეგრელი და 9 სვანი. ყველა დანარჩენმა წარსულში აჭარლებმა, მეგრელებმა და სვანებმა თავს უწოდეს ქართველები. აღნიშნული ნიშნავს იმას, რომ 1926 აღწერის შემდგომ განვლილ პერიოდში მოხდა ამ ხალხების კონსოლიდაცია ქართველებთან“ [12, გვ.112].

საქართველოს დემოგრაფიული ანექსია გრძელდებოდა XX საუკუნის პირველ ნახევარშიც, რომელიც განსაკუთრებით ინტენსიური იყო „ინდუსტრიალიზაციის“ პერიოდში, როგორც „დახმარება“ მის განსახორციელებლად. აღნიშნულ მოვლენას საბჭოთა დემოგრაფებმა მოუნახეს გამართლება. მოვიტანთ ტიპურ გამონათქვამს - „მოსახლეობის საერთო რიცხოვნობის ცვლილების ხასიათის მიხედვით მოკავშირე რესპუბლიკები შეიძლება დავყოთ ორ ჯგუფად: პირველი ჯგუფია რესპუბლიკები, რომლებიც იზიდავდნენ მოსახლეობას გარედან; მეორეა რესპუბლიკები, რომლებიც აძლევდნენ თავისი მოსახლეობის ნაწილს ინდუსტრიალიზაციის და სოფლის მეურნეობის კოლექტივიზაციის პროცესში. პირველ ჯგუფს მიეკუთვნება ამიერკავკასიის და შუააზიის რესპუბლიკები, რომლებშიც მოსახლეობის მატების კოეფიციენტი მნიშვნელოვნად აღემატებოდა საშუალო საკავშირო მაჩვენებლებს.“ [10, გვ.30].

როგორც პაატა გუგუშვილი ერთ თავის საჯარო გამოსვლაში იკითხა, როგორ, იმ რესპუბლიკებში არ მიმდინარეობდა ინდუსტრიალიზაცია და კოლექტივიზაცია? მათ რა, ხალხი არ სჭირდებოდათ? ჩვენი მხრივ კი დავამატებთ, რომ თუ საქართველოს მოსახლეობის მატების კოეფიციენტი მნიშვნელოვნად აღემატებოდა საშუალო საკავშირო მაჩვენებლებს, მაშინ რა საჭირო იყო გარედან მოსახლეობის შემოყვანა? და კიდევ ერთი, ინდუსტრიული განვითარების დონით მართლა ისე იყო ჩამორჩენილი საქართველო, რომ გარედან ხალხის შემოყვანა გახდა საჭირო ამ ჩამორჩენის დასაძლევად? არა, საქმე ასე არ იყო და ამას ნათლად გვიჩვენებს ჩვენ მიერ გაანგარიშებული მაჩვენებლები (იხ. ცხრილი 1).

საქართველოს და სსრ კავშირის (რუსეთის) სამრეწველო განვითარების დონის მაჩვენებლები 1913-1970 წლებში (მანეთებში) [8, გვ.114]

	რუსეთი		საბჭოთა კავშირი				
	1913	1921	1932	1937	1940	1950	1970
მრეწველობის პროდუქცია მოსახლეობის ერთ სულზე გაანგარიშებით							
რუსეთი, სსრკ	22,2	8,0	59,3	126,8	155,1	291,8	1548,6
საქართველო	21,2	11,4	64,4	126,6	155,8	250,3	1003,6

როგორც ჩანს, სამრეწველო განვითარებით საქართველო 1940 წლამდე არ ჩამორჩებოდა ჯერ რუსეთის, შემდეგ საკავშირო მაჩვენებლებს. მეტიც, ცალკეულ წლებში იგივე რამდენადმე კიდევაც უსწრებდა რუსეთს და საბჭოთა კავშირს. სამრეწველო განვითარების დონის ნამდვილი ჩამორჩენა საქართველოში დაიწყო სწორედ ინდუსტრიალიზაციის განხორციელების შემდეგ. ასე, რომ ინდუსტრიალიზაცია საქართველოს დემოგრაფიული ანექსიის კიდევ ერთი მიზეზი და საშუალება იყო. ამის შედეგად 1926-1939 წლებში ქართველების ხვედრი წილი 67,1-დან 61,4%-დე შემცირდა. ეს არის ყველაზე დაბალი მაჩვენებელი საქართველოს მთელი ისტორიის განმავლობაში. აღნიშნულის საპირისპიროდ, 1926-1939 წლებში რუსების ხვედრი წილი 3,6-დან 8,7-დე პროცენტამდე გაიზარდა, ხოლო 1959 წელს 10,1%-ს მიაღწია.

საქართველოში სხვა ეროვნებების შემოსვლა გრძელდებოდა 1950 წლების მეორე ნახევრამდე. ამის შემდეგ, კერძოდ 1951 წლიდან ვითარება საპირისპიროდ შეიცვალა და საქართველო ხასიათდება უარყოფითი მიგრაციული ბალანსით, რისი მიზეზიც არის საქართველოს სოფლის მოსახლეობის ომამდელ პერიოდთან შედარებით თითქმის ორჯერ უფრო ინტენსიური გადასვლა ქალაქებში საცხოვრებლად, რითაც საქართველოს ქალაქები კმაყოფილდებოდა მუშახელით და სხვა რესპუბლიკებიდან მათი შემოსვლა აუცილებლობას აღარ წარმოადგენდა [11, გვ.134]. ამას დაემატა საქართველოს ეკონომიკური ზრდის ტემპების დაცემა.

ყოველივე ეს აისახა მოსახლეობის ეროვნულ შემადგენლობაზე. 1959-1989 წლებში ქართველების წილი 64,3-დან გაიზარდა 70,1 %-მდე. ასევე გაიზარდა აზერბაიჯანელების წილი - 3,8-დან 5,7 %-მდე. აფხაზების ხვედრი წილი გაიზარდა უმნიშვნელოდ, 1,6-დან 1,8 %-მდე. დანარჩენი ეროვნებების წილი შემცირდა, განსაკუთრებით რუსების - 10,1-დან 6,3 %-მდე და სომხების - 11-დან 8,1 %-მდე.

პოსტსაბჭოთა პერიოდში საქართველოს მოსახლეობის ეროვნული შემადგენლობა რადიკალურად შეიცვალა. ემიგრაციაში წავიდა ქართველი და განსაკუთრებით არაქართველი მოსახლეობა (იხ. ცხრილი 2).

საქართველოს მოსახლეობის ეროვნული შემადგენლობა 1989-2014 წლებში [4, გ. 110]; [7, გ. 318-319]

	ათასი კაცი		პროცენტულად	
	1989	2014	1989	2014
სულ მოსახლეობა	5400,8	3760,7	100,0	100,0
მათ შორის:				
ქართველი	3787,4	3177,8	70,1	84,5
აზერბაიჯანელი	307,6	229,4	5,7	6,1
სომეხი	437,2	195,6	8,1	5,2
რუსი	341,2	56,4	6,3	1,5
ოსი	164,1	33,8	3,0	0,9
აფხაზი	95,9	3,8	1,8	0,1
დანარჩენი	267,4	63,9	5,0	1,7

იმის გამო, რომ საქართველო დატოვა უმეტესად არაქართველმა (ნაკლებად - აზერბაიჯანელმა) მოსახლეობამ, შედეგად მნიშვნელოვნად გაიზარდა ქართველების წილი და მნიშვნელოვნად შემცირდა ყველა დანარჩენი ეროვნების წილი, გარდა აზერბაიჯანელებისა, რომელთა წილი გაიზარდა უმნიშვნელოდ - 0,4%-ით. ცხრილის მონაცემებს შეგვიძლია დაუმატოთ, რომ მოცემულ პერიოდში 100 ათასი ბერძენიდან დარჩა 15 ათასი; 52,4 ათასი უკრაინელიდან - 3,8 ათასი; 33,3 ათასი

ქურთების და იეზიდებისგან - 15 ათასი; 24,6 ათასი ებრაელიდან - 3,8 ათასი; 8,6 ათასი ბელორუსიდან - მხოლოდ 200 კაცი [7, გვ.318].

დასასრულს გვინდა შევეხოთ საზოგადოების ნაწილში გავრცელებულ აზრს, რომ 90-იანი წლების შემდეგ საქართველო დატოვა 1-1,5 მლნ ქართველმა. ესაა ყოველგვარ საფუძველს მოკლებული და ქვეყნისთვის მავნე აზრი. 1989-2014 წლებში საქართველოს მოსახლეობა შემცირდა 1640,1 ათასი კაცით, ხოლო ქართველების რიცხოვნობა - 609,6 ათასით, რაც საერთო შემცირების 37,2%-ს შეადგენს. ამასთან, უნდა გავითვალისწინოთ, რომ ქართველების რიცხოვნობის შემცირებაში, ემიგრაციასთან ერთად, უარყოფითი როლი შეასრულა შობადობის და ბუნებრივი მატების შემცირებამაც. ზოგიერთ წელს ბუნებრივი მატება ნულის ტოლი იყო, კერძოდ 2000-2004 წლებში, მაშინ როდესაც 1990-1999 წლებში ბუნებრივი მატება 134 ათასს შეადგენდა (Khmaladze, 2018), ე.ი. წელიწადში 13,4 ათასს. ჩვენი გამოთვლებით, რეპროდუქციული ასაკის (15-49 წელი) ყოველ ათას ქალზე 2014 წელს მოდიოდა 27,6 დაბადებული, ხოლო 1989 წელს 64,1, ე.ი. 2014 წელთან შედარებით 2,3-ჯერ მეტი, რაც იმას ნიშნავს, რომ 1989-2014 წლებში საქართველოში შობადობის დონე 2-ჯერ და მეტად შემცირდა.

დასკვნები:

- 1800-იანი წლებისთვის ქართველების ხვედრი წილი მთელ მოსახლეობაში სხვადასხვა გამოკვლევით 78-89 %-ის ფარგლებში მერყეობდა. რუსეთის კოლონიური პოლიტიკის შედეგად 1897 წელს ქართველების წილი 70 %-მდე შემცირდა, დანარჩენი ეროვნებების კი გაიზარდა;
- აღნიშნული პოლიტიკა წარმატებით გააგრძელა საბჭოთა იმპერიამაც. ინდუსტრიალიზაციის განხორციელებაში „დახმარების“ მიზნით, საქართველოში ჩამოსახლეს მრავალი უცხოტომელი, რის შედეგადაც ქართველების წილი 1939 წელს ისტორიაში ყველაზე დაბლა - 61%-მდე დაეცა, დანარჩენი ეროვნებების კი - გაიზარდა;
- მოსახლეობის შემოდინება საქართველოში გრძელდებოდა 1950-იანი წლების მეორე ნახევრამდე. მას შემდეგ დაიწყო უკუპროცესი, რის შედეგადაც ქართველების წილი 1990-იან წლებში გაიზარდა 70 %-მდე. განსაკუთრებით ინტენსიური გადინება არაქართველი მოსახლეობისა დაიწყო საბჭოთა კავშირის დაშლის შემდეგ და ქართველი მოსახლეობის წილმა მიაღწია 84,5 %-ს, დანარჩენებისა - შემცირდა (გარდა აზერბაიჯანელებისა).

ლიტერატურა

- 1 ანთაძე კ. საქართველოს მოსახლეობა XIX საუკუნეში. თბ., 1973. 311 გვ.
- 2 გუგუშვილი პ. საქართველოს მოსახლეობის აღწარმოების საკითხები. თბ., 1973. 218 გვ.
- 3 თოთაძე ა. საქართველოს მოსახლეობის ეთნიკური შემადგენლობა. თბ., 2011. 236 გვ.
- 4 საქართველოს მოსახლეობის 2002 წლის პირველი ეროვნული საყოველთაო აღწერის შედეგები. ტომი I. თბ., 2003. 220 გვ.
- 5 ჯაოშვილი ვ. საქართველოს მოსახლეობა XVIII-XX საუკუნეებში. თბ., 1984. 275 გვ.
- 6 ჯაოშვილი ვ. საქართველოს მოსახლეობა. თბ., 1996. 429 გვ.
- 7 ნულაძე გ. საქართველოს დემოგრაფიული წელიწდეული. თბილისი. 2015. 333 გვ.
- 8 ხმალაძე მ. საქართველოს მოსახლეობის აღწარმოების კანონზომიერებები და ეკონომიკური შედეგები. დისერტაცია ეკონომიკურ მეცნიერებათა დოქტორის სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად. თბ., 1995. 336 გვ.
- 9 ხმალაძე მ. მოსახლეობის ბუნებრივი მოძრაობა პოსტსაბჭოთა საქართველოში. ივ.ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის III საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის „გლობალიზაციის გამოწვევები ეკონომიკასა და ბიზნესში“ შრომების კრებული. თბილისი 2018. 544 გვ.
- 10 Гозулов А.И. Григорянц М.Г. Народонаселение СССР. Москва. 1959.
- 11 Джаошвили В.Ш. Урбанизация Грузии. Тбилиси. 1978
- 12 Подъячих П.Г. Население СССР. Москва. 1961. 189 გვ.
- 13 Сборник сведений о Кавказе. Тифлиси, 1885. Том IX. 520 გვ.

NATIONAL COMPOSITION OF THE POPULATION OF GEORGIA

Khmaladze Merab

*Doctor of Economics,
Associated Professor, TSU*

Summary

Knowledge of the national composition of the population, its dynamics, the structural changes taking place in it and the national composition of the population of the regions is the basis for conducting the country's national policy. Statistical information on the national composition of the population shall be obtained only from the population censuses. As a result of Russia's colonial policy in the 19th century, the influx of foreigners into Georgia took place. As a result, the national composition of the country has changed significantly and the share of Georgians has declined. The colonial policy of population influx continued in the Soviet Empire too until the 1950s, after which it was reversed. The outflow of non-Georgians has peaked since the 1990s. As a result, the share of Georgians according to the 2014 census reached 84.5 percent.

Key words: *National composition of Georgia; Migration of the population; Demographic annexation; National minorities.*